

EFFEKTRAPPORT 2021

Inledning

Svenska Freds är medlem av Giva Sverige som tagit fram en kvalitetskod för svenska insamlingsorganisationer. Kvalitetskoden ställer bland annat krav på att varje medlemsorganisation årligen ska upprätta en effektrapport. Effektrapportens syfte är visa givare, allmänheten och andra intressenter vilken nytta organisationen gör. I vår effektrapport för kalenderåret 2021 lyfter vi fram Svenska Freds vision och våra resultat, men också vilka strategier, resurser och arbetssätt vi använder för att nå och följa upp våra mål.

Vad Svenska Freds vill uppnå

Svenska Freds är en partipolitiskt och religiöst oberoende ideell förening som verkar för mänsklig säkerhet och global nedrustning. Vår vision är hållbar fred i världen.

Svenska Freds är Sveriges största och världens äldsta ännu aktiva fredsförening. Vi är övertygade om att hållbar fred bäst kan åstadkommas utan användning av väpnat våld och vi utgår ifrån att människor kan och vill leva i fred. Med stöd av våra analyser och argument verkar vi för att förändra normer, attityder och politik. Vi använder opinionsbildning och påverkansarbete som verktyg gentemot beslutsfattare och makthavare för att bekämpa grundorsaker till väpnade konflikter och för att åstadkomma strukturell förändring.

Svenska Freds arbetar genom riksorganisation, lokalföreningar, grupper, nätverk samt enskilda medlemmar i samverkan. Genom att ge människor möjlighet att organisera och engagera sig för att påverka politiska processer, bidrar Svenska Freds till att stärka demokratin. Vi ökar vårt genomslag för de förslag vi driver genom att verka så väl lokalt som globalt genom att vara del av den globala fredsrörelsen och ingå i internationell kampanjer och koalitioner av organisationer, aktivister, forskare och andra som delar vår övertygelse.

Verksamhetsområden

Svenska Freds arbetar med opinionsbildning och politisk påverkan inom våra tre övergripande verksamhetsområden. Vi verkar för svensk och global **nedrustning**, framför allt genom arbete mot den svenska vapenexporten och för en aktiv svensk nedrustningspolitik. Vi verkar för **hållbar fred och säkerhet** genom att driva på för en säkerhetspolitik som utgår från mänsklig säkerhet, där ickevåldsliga och förebyggande metoder prioriteras för en hållbar fred. Svenska Freds verkar för **engagemang för fred**, genom att vara en stark, inkluderande rörelse med stor kapacitet och resurser som skapar förändring.

Svenska Freds organisatoriska sammanhang

Svenska Freds är en demokratisk, partipolitiskt och religiöst obunden medlemsrörelse med drygt 7400 individuella medlemmar. Kongress hålls vartannat år och är föreningens högsta beslutande organ. Medlemmarna fattar då beslut om inkomna förslag och väljer en centralstyrelse som är ansvarig för verksamheten mellan kongresserna. Vid kongressen 2020 valdes sju ledamöter inklusive ordförande samt tre suppleanter till centralstyrelsen, för en period av två år. Idéprogrammet är föreningens grund och alla som håller med om innehållet kan bli medlemmar. Kongressen beslutar också om ett handlingsprogram som styr vad föreningen ska fokusera på de närmaste fyra åren. Handlingsprogrammet ligger sedan till grund för Svenska Freds verksamhetsplan. Presidiet består av

ordföranden, de två vice ordförandena samt generalsekreteraren och är högsta beslutande instans mellan föreningens centralstyrelsemöten.

Svenska Freds kärnverksamhet handlar om opinionsbildning och politiskt påverkansarbete för fred. Påverkansarbete är komplext och involverar många olika aktörer. En del av arbetet för att skapa förändring handlar därför om att mobilisera fler i Sverige och internationellt till att bedriva arbete mot samma mål eller till att ingå i koalitioner för att uppnå gemensamma långsiktiga resultat. Svenska Freds verkar i huvudsak i den svenska debatten och samarbetar med organisationer i andra länder för att påverka inom EU och i FN. Varje organisation har störst möjligheter att påverka i sin egen kontext men genom att dela kunskap och samordna vårt arbete stärker vi varandras förutsättningar och strategier för att skapa förändring.

Svenska Freds har under många år varit ett kunskapsmässigt stöd till andra, bland annat genom att driva ett nätverk för svenska organisationer som arbetar med frågan om vapenhandel. I nätverket ingår bland andra Amnesty, Rädda Barnen, Diakonia, Röda Korset, Internationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihet (IKFF) och Svenska kyrkan. Svenska Freds samarbetar också återkommande med Kristna Fredsrörelsen, Kvinna till Kvinna, Transparency International, Svenska FN-förbundet, Human Rights Watch i Sverige och Svenska Läkare mot Kärnvapen (SLMK).

Svenska Freds är medlem av ForumCiv, FN-förbundet och CONCORD Sverige. CONCORD Sverige är en plattform som samlar 81 organisationer som tillsammans granskar och påverkar i globala utvecklingsfrågor. Svenska Freds deltar aktivt i CONCORDs gemensamma arbete vilket inkluderar att gemensamt skriva rapporter, debattartiklar och möta beslutsfattare.

För att åstadkomma effekt i globala nedrustningsfrågor är Svenska Freds del av flera internationella nätverk. Vi deltar i internationella freds- och nedrustningskampanjer tillsammans med bland andra Human Rights Watch, Oxfam, Amnesty International, Pax, Safer World, Campaign Against Arms Trade (CAAT), Interpeace och Crisis Action. Svenska Freds är medlem av International Campaign to Abolish Nuclear Weapons (ICAN) som drev igenom ett internationellt förbud mot kärnvapen. Vi sprider kampanjens budskap i Sverige och samverkar med de svenska organisationer som är medlemmar i ICAN genom att bland annat skriva gemensamma debattartiklar. Svenska Freds är också medlem av War Resisters International, International Network Against Explosive Weapons, International Campaign to Ban Landmines (ICBL), International Peace Bureau (IPB), Cluster Munition Coalition (CMC) och Campaign to Stop Killer Robots. Under 2021 har Svenska Freds utökat samarbetet med Campaign to Stop Killer Robots och samordnar nätverket av svenska organisationer som arbetar med frågan. Genom nätverket Control Arms samarbetar vi kring vapenhandelsfördraget Arms Trade Treaty (ATT) och i fråga om internationell och europeisk vapenhandel samverkar vi inom European Network Against Arms Trade (ENAAT).

Svenska Freds strategier för att uppnå våra mål

En central utgångspunkt för Svenska Freds förändringsteori är att människor ska ha rätt och möjlighet att ställa krav på lokala, nationella och internationella makthavare för att få till stånd förändrad politik, normer och attityder som bidrar till hållbar fred och nedrustning. Genom att skapa opinion, sprida fakta och information kan vi öka kunskapen och fånga upp människors engagemang till stöd för de samhällsförändringar vi vill se. Vår opinionsbildning och vårt mediarbete skapar förutsättningar för att få upp våra frågor på den politiska dagordningen, få spridning och nå ut till många människor och på längre sikt skapa de förändringar som behövs för att förändra retorik, politik och praktik vad det gäller fred och säkerhet.

Genom politik som både åtgärdar de strukturer som underblåser och förlänger väpnade konflikter och som investerar i dem som gynnar fredlig konflikthantering, kan hållbar förändring åstadkommas. Vi är övertygade om att varje organisation har störst möjligheter att påverka i sin egen kontext. Därför gräver vi där vi står i den svenska debatten, inom EU och i FN och samarbetar med organisationer i andra länder och delar kunskap om varandras förutsättningar och strategier.

På kortare sikt handlar sammanfattningsvis mycket av vårt arbete om att bidra till ökad kunskap, och ökat engagemang hos våra målgrupper, samt att bidra till samhällsdebatten genom olika kanaler. Genom opinionsbildning verkar vi också ofta för förändrade attityder till våra frågor. En del av arbetet för att skapa förändring handlar därför ofta om att mobilisera fler till att vilja och kunna bedriva arbete mot samma mål eller till att ingå i gemensamma koalitioner för att uppnå gemensamma långsiktiga mål. På längre sikt handlar det om att åtgärda problemen genom förändringar i politik, policy, lagstiftning, budget eller praxis.

Svenska Freds har många verktyg, metoder och arbetssätt. Vi påverkar beslutsfattare, inflytelserika aktörer och företag genom att granska dem och genom att möta dem i samtal och debatter. Vi sätter press på dem genom att bilda opinion och debattera i media. Vi förser beslutsfattare, journalister, forskare och studenter med underlag och argument inom våra frågor och samarbetar med dem som delar våra värderingar och åsikter.

Vi bildar opinion genom kunskapsspridning. Vi debatterar och kommunicerar genom traditionella medier, vår webbplats och sociala medier. Vi ordnar kampanjer, seminarier och manifestationer. Vi publicerar rapporter, böcker och medlemstidningen Pax. Vi utbildar våra medlemmar, studenter, andra organisationer och politiker. Genom folkbildning stärker vi vår trovärdighet och ökar förutsättningarna för en hållbar fred.

Stödet och engagemanget från våra medlemmar är en viktig del av Svenska Freds arbete med att opinionsbilda och påverka politiska beslut. Våra medlemmar har möjlighet att engagera sig fredspolitiskt genom våra lokalföreningar och intressegrupper.

Demokrati förutsätter folkligt deltagande och folklig förankring. Demokratiskt organiserade föreningar fungerar också som skolor i demokrati för sina medlemmar. Genom att ge människor möjlighet att organisera och engagera sig för att påverka politiska processer bidrar Svenska Freds till att stärka demokratin. Det är även en av anledningarna till att vi arbetar för att stärka civilsamhället och organisationer i våra internationella samarbeten. Vi samarbetar med internationella nätverk och organisationer för att driva fram internationella avtal och överenskommelser, såsom ett globalt vapenhandelsavtal och förbud mot kärnvapen.

Svenska Freds kapacitet och expertis

Svenska Freds är en demokratisk, partipolitiskt och religiöst obunden medlemsrörelse med drygt 7400 individuella medlemmar. Det ideella engagemanget ökar våra möjligheter att värva fler medlemmar, stärka vår legitimitet, sprida kunskap om våra frågor, påverka och förändra. Föreningen har i dagsläget sju aktiva lokalföreningar i Göteborg, Lund/Malmö, Nässjö, Stockholm, Tyresö (TUFF), Ulricehamn och Örebro. Lokalföreningarna bidrar till verksamheten genom bland annat inspirations- och kunskapsspridning i form seminarier, samtal, manifestationer och lokala debattinlägg. Medlemmar kan också starta en ny eller engagera sig i en existerande fredsgrupp. I dagsläget finns fem fredsgrupper varav tre bildats under 2021. En fredsgrupp behöver till skillnad från en lokalförening ingen egen styrelse eller egna stadgar. Såväl lokalföreningar som fredsgrupper ska

dock verka inom ramen för Svenska Freds idéprogram och stadgar.

3

Alla Svenska Freds lokalföreningar får ett grundstöd från Svenska Freds medlemsavgifter. Lokalföreningar och fredsgrupper kan därutöver söka stöd från Kampfonden för att täcka kostnader för aktioner, manifestationer, ickevåldsbete, organisatoriska kostnader och allt slags annat utåtriktat fredsarbete som bedrivs inom ramen för Svenska Freds idéprogram.

Med medlemsavgiften (240 kr/år) bidrar medlemmarna till att stötta det opinionsbildande påverkansarbetet och det ideella engagemanget. Vi återskildrar och berättar kontinuerligt om vårt arbete genom Svenska Freds hemsida, sociala medier, nyhetsbrev och medlemstidning PAX som från och med 2021 skickas postalt till alla medlemmar. Medlemmarna erbjuds också att delta i medlemsaktiviteter som kongress och inspirationsmöten. Lokalföreningsanslutna medlemmar får utskick och erbjudande om att delta i lokala aktiviteter som varierar beroende på lokalförening.

Fadder mot vapenexport och minor är ett månadsgivande som inte kräver medlemskap där givare specifikt stöttar Svenska Freds nedrustningsarbete. Därutöver har vi en engagemangs- och givarform kallat Påtryckare för Fred där individer skickar två färdigskrivna vykort tre till fyra gånger om året till av Svenska Freds utvalda maktinnehavare eller organisationer som har bidragit till att skapa hållbar fred, eller som på något vis har motverkat detta arbete.

Utöver det ideella arbetet i lokalföreningar och grupper har Svenska Freds under året haft ett antal personer som i olika utsträckning arbetat volontärt med olika uppdrag. Med undantag för ordföranden arbetar centralstyrelsen ideellt. Ledamöter från styrelsen har utöver sitt formella styrelseuppdrag bidragit till verksamheten bland annat genom att delta i interna arbetsgrupper. Svenska Freds hade under 2021 två praktikanter som bidrog till arbetet. Vi har under 2021 även haft volontärer som bidragit till material till nyhetsbrev, medlemstidningen och till vår podd.

Svenska Freds hade under 2021 utbildningsverksamhet i form av seminarier och föreläsningar mestadels i digitalt format. Utbildningsverksamheten förstärktes därutöver med satsningen på Fredsakademin.

Svenska Freds verksamhetskostnader 2021 uppgick till 11 366 tkr. Intäkterna från medlemsavgifter var 1 317 tkr och från privatinsamling 4 354 tkr. Utöver medlemsavgifterna och våra gavgivare, får Svenska Freds finansiering i form av bidrag från Folke Bernadotteakademin, ForumCiv och Allmänna Arvsfonden. Vi får i viss utsträckning gåvor från företag i form av rabatter för olika kampanjer.

Hur vi mäter framsteg och effekter av Svenska Freds arbete

Påverkansarbete som syftar till strukturell samhällsförändring kräver tid, resurser samt envist och målmedvetet arbete. Det kompliceras av att länken mellan påverkan och resultat ofta är komplex och att vårt arbete ibland är mest effektivt när det inte syns utåt. Svenska Freds har under många decennier bedrivit opinionsbildning och politiskt påverkansarbete och varit en av få röster som enträget lyft frågor om fredlig konflikthantering, alternativ till militär upprustning och militära interventioner samt problematiken kring den svenska vapenexporten. De verkliga resultaten av Svenska Freds arbete ses bäst i ett längre tidsperspektiv än ett år och flera av de viktigaste vinsterna i vår historia är resultatet av omkring tio års envist kampanjande. Demokratikriteriet i vapenexportlagstiftningen, som Svenska Freds arbetat med sedan 1990-talet, är ett exempel. Ett annat exempel är begreppet ”hållbar fred” som länge funnits med i Svenska Freds idéprogram som något Svenska Freds vill introducera i diskursen om fred och säkerhet. Nu används det i många politiska sammanhang bland annat har regeringen en svensk strategi för hållbar fred.

Svenska Freds styrmodell består övergripande av tre dokument med målsättningar och prioriteringar på olika nivå och med olika tidsperspektiv. De långsiktiga visionära idéerna finns formulerade i föreningens idéprogram. Handlingsprogrammet konkretiserar de långsiktiga målen i idéprogrammet

4
till prioriteringar de närmaste fyra åren och verksamhetsplanen sätter sedan aktiviteter, förväntade resultat och indikatorer för konkret uppföljning och utvärdering av Svenska Freds verksamhet. Verksamheten följs upp genom tertialrapporter med analyser kring resultat, lärdomar och framgångar samt förslag på eventuella omprioriteringar. Det ekonomiska resultatet följs upp med betoning på avvikelserapportering i förhållande till beslutad budget. Verksamheten följs därutöver löpande upp vid regelbundna möten mellan generalsekreteraren och enskilda anställda, arbetsgrupper av anställda samt i presidiet. Vid upprättandet av årsredovisningen görs uppföljning och utvärdering av verksamheten som helhet. Styrelsen utvärderar också årligen sitt arbete.

Nyckeltal och indikatorer för resultat av vårt arbete med opinionsbildning och politisk påverkan inkluderar bland annat pressklipp, vilket genomslag vi får i medier för våra budskap, hur stor spridning de får i sociala medier, i vilken omfattning vi lyckas engagera allmänheten och andra organisationer i våra kampanjaktiviteter och vilket gehör vi får politiskt för de förslag vi driver. De senaste åren har vi på en mer detaljerad nivå regelbundet fört anteckningar över antal kontakter med prioriterade målgrupper och vilka resultat vi kan se att dessa gett upphov till.

Vad Svenska Freds åstadkommit 2021

Svenska Freds verksamhet under 2021 har bedrivits i enlighet med föreningens stadgar, idé- och handlingsprogram och måluppfyllelsen i förhållande till verksamhetsplanen har varit god för samtliga verksamhetsområden. Vår övergripande resultatredovisning fokuserar här på Svenska Freds prestationer och effekter, utifrån mål inom varje verksamhetsområde. Vi ger exempel på genomförd verksamhet, med fokus på uppnådda resultat och utvalda nyckeltal och indikatorer på måluppfyllelse.

NEDRUSTNING

Vapenexport

Svenska Freds långsiktiga mål är global nedrustning och att avveckla den svenska och internationella vapenhandeln. I första hand verkar vi för ett stopp av svensk vapenexport till ickedemokratier, länder i väpnad konflikt, länder med omfattande kränkningar av mänskliga rättigheter och till utvecklingsländer.

För att uppnå detta krävs att vi uppnår delmål som en kritisk opinion mot svensk vapenexport, en levande kritisk och saklig mediabevakning och debatt, ett starkt nätverk av svenska och europeiska CSO:er med kunskap och möjligheter att driva kritiska perspektiv på vapenexport samt att kritiska perspektiv på vapenexporten får genomslag i politiken.

De senaste åren har vi lyft vapenexporten till de krigförande parterna i Jemen som ett exempel på vapenexport som borde stoppas utifrån gällande regelverk. Vi har fortsatt att arbeta med detta fokus under 2021 och har uppmärksammat nya beviljade tillstånd för vapenexport till Saudiarabien. Saudiarabien har under många år fått stor uppmärksamhet i vapenexportdebatten på grund av landets demokratiska status, människorättssituation och att landet är en drivande part i konflikten i Jemen.

Ett exempel på en insats där Svenska Freds under året arbetat mot alla våra delmål var när vi i

samband med den årliga riksdagsdebatten om den svenska vapenexporten uppmärksammade exporten till diktaturer och icke-demokratier. Vi lyfte att det var tio år sedan den så kallade arabiska våren och att det då fanns en blocköverskridande politisk enighet om att stoppa vapenexporten till diktaturer. I samband med riksdagsdebatten fick Svenska Freds en debattartikel publicerad i Aftonbladet tillsammans med Amnesty International Sverige, Diakonia, Internationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihet, Act Svenska kyrkan, Kristna Fredsrörelsen och Rädda Barnen,

5

alla medlemmar av den svenska arbetsgruppen om vapenhandel (SAV). Vi hade flera direkta politikerkontakter som genererade att fler motionerade och debatterade kritiskt mot regeringens vapenexportpolitik än föregående år. Förutom debatt i riksdagen resulterade vårt arbete även i att miljöpartiets och liberalernas ungdomsförbund skrev en gemensam debattartikel i Altinget någon dag inför debatten där de krävde att Sverige slutar beväpna diktaturer. Vi kommunicerade om debatten i sociala medier, Svenska Freds medlemstidning PAX samt tilldelade politiker Ris och Ros kopplat till ställningstaganden i debatten.

Många inlägg i sociala medier under året har varit relaterade till vapenexportfrågor (41 st). Inläggen har generellt lett till hög interaktion och spridning, inte minst är vår kommunikation om vapenexport till de krigförande i Jemen samt vapenexport till diktaturer och icke-demokratier något som engagerar många. Årets mest spridda inlägg från Svenska Freds presenterar fakta om att vapenexporten till diktaturer ökat dramatiskt till 20,4 procent under 2020. Inlägget hade en räckvidd på 9 800, 313 gilla-markeringar, 92 kommentarer och 111 delningar.

För att skapa kritisk opinion mot svensk vapenexport har vi också besvarat frågor från allmänheten, kulturarbetare, studenter och journalister. De flesta frågor vi får rör Sveriges vapenexport till olika konflikter eller i relation till den feministiska utrikespolitiken. Årets frågor och kontakter har bland annat genererat nyhetsartiklar, uppsatser och filmmanus. Vi har också fortsatt att använda oss av fotoutställningen från Svenska Freds besök på vapenmässan IDEX i Abu Dhabi 2019 som ett sätt att sprida information och skapa opinion och engagemang. Under sommarmånaderna fanns den att se på caféet Il Caffè i Stockholm och under hösten ställdes den ut i Göteborg på Mänskliga Rättighetsdagarna där vi också höll ett miniseminarium om vapenmässan. Utställningen finns i digitalt format och har där haft 262 besök under året. Vi har även fortsatt att föreläsa framförallt digitalt under 2021. Enligt indikatorer som visningar och lyssningar har vi lyft vapenexportfrågan i sammanhang där minst 9 334 människor tagit del av dem. Att befinna sig i samma rum och tid, digitalt som fysiskt, möjliggör dock för samtal och kontakter som inte går att likställa med att lyssna eller titta på ett samtal. Antalet personer som vi mött i realtid under föreläsningar och seminarier om vapenexport under året är 119. En del av de föreläsningar och seminarier som vi har hållit eller medverkat i har spelats in och kommer att fortsätta spridas. Ett sådant exempel är det seminarium vi höll på MR-dagarna som arrangörerna kommer dela med elever och lärare under vårterminen. Den digitala utvecklingen och arkivet av material det lämnar efter sig bidrar på ett positivt sätt till att många människor kan nås av våra frågor både i samband med aktiviteterna vi är del av och efter dem.

Vår bok "Den svenska vapenexporten" är trots att det var fem år sedan den kom ut ett fortsatt viktigt verktyg för att skapa kunskap om vapenexporten hos våra olika målgrupper samt för att möjliggöra en kritisk opinion och saklig mediabevakning och debatt. Under 2020 (den senaste statistik som finns tillgänglig) lånades den ut 121 gånger från bibliotek. 27 böcker har under 2021 sålts direkt från Svenska Freds, 26 böcker har sålts via förlaget, vi har delat ut den som medlemspremie till ett tjugotal nya medlemmar samt givit den till relevanta politiker, ministrar, politiskt sakkunniga och journalister.

Svenska Freds har ett nyhetsbrev med vapenexportnyheter som under årets skickats ut 10 gånger under året till särskilt intresserade. Antal prenumeranter ökar och nyhetsbrevet går utöver till en intresserad allmänhet också till journalister och politiker. Öppningsgraden är i snitt 35 procent vilket är högt både i jämförelse med Svenska Freds allmänna nyhetsbrev och branschsnittet på cirka 28 procent. Vi kan också se ett starkt intresse och engagemang för vapenexportfrågan genom att fyra av de fem mest populära sidorna på svenskafreds.se handlar om vapenexport. Den mest lästa sidan 2021 är "Snabba fakta om vapenexport" med 15 461 besök.

Mot målet att kritiska perspektiv på vapenexport får genomslag i politiken har vi under året haft fler kontakter och möten med politiker än 2020. Att vi 2020 gjorde en omprioritering av resurserna där vapenexportområdet prioriterades ner under en period för arbetet med försvarets klimatarbete, samt att covidpandemin tvingade alla att ställa om samt tog politisk och medial energi spelar in. Vanan att arbeta med digitala mötesformer har 2021 i viss mån förenklats för träffar mellan politiker och civilsamhället. Som resultat av kontakterna ser vi att vår argumentation, våra beräkningar och vår

6

statistik används i motioner och riksdagsdebatter, bland annat av två partier i riksdagsdebatten om vapenexport.

Under året har vi haft något färre antal journalistkontakter och pressklipp jämfört med föregående år. Personalbyte, perioder av andra prioriteringar, att verksamheten växt och Svenska Freds arbete med andra sakfrågor trappats upp är bidragande orsaker. Ett viktigt genomslag för vårt arbete mot målet om en levande kritisk och saklig mediabevakning och debatt var dock vår medverkan i ett 6-sidigt reportage i Dagens Nyheters helgbilaga om försäljningen av Globaleye till Förenade arabemiraten. DN gjorde även en kort podd om frågan. Svenska Freds citerades och fakta i artikeln baserades till stor del på Svenska Freds underlag och analyser. Under året har vi också debatterat vapenexporten till krigförande i Jemen i flera debattartiklar och debattreplikor, en tillsammans med Rädda Barnen i Aftonbladet, en egen debattartikel i Svenska Dagbladet och en gemensam debattartikel i Göteborgs Posten med den Svenska arbetsgruppen om vapenhandel, SAV. Så trots att antalet pressklipp är färre i antalet jämfört med föregående år har vi fått genomslag i stora medier vilket är mycket betydelsefullt för frågan.

Mot målet om ett starkt nätverk av svenska och europeiska CSO:er med kunskap och möjligheter att driva kritiska perspektiv på vapenexport har vi fortsatt att stötta andra organisationer nationellt och internationellt. Internationellt har vi varit aktiva inom nätverket Control Arms i samband med det sjunde statspartsmötet om FN:s vapenhandelfördrag Arms Trade Treaty samt fortsatt vårt mångåriga engagemang inom European Network Against Arms Trade (ENAAAT). Under våren stod Svenska Freds värd för ENAAATs årliga möte vilket är ett viktigt tillfälle för det europeiska civilsamhället att utbyta erfarenheter, kunskap och strategier. Mötet fick mycket uppskattning och positiv feedback från deltagarna. Det svenska nätverket SAV som Svenska Freds leder har haft högre aktivitet än de senaste åren med fyra nätverksmöten, ett möte med ISP och flera gemensamma påverkansinsatser. I en enkät som arbetsgruppen har besvarat ser vi en generell nöjdhet och att gruppens främsta styrka är möjligheten den ger till samverkan i vapenexportfrågan, stöd att göra egna uttalanden och bedriva påverkansarbete, samhörighet med andra som följer frågan och ökad kunskap kring vapenexport. På frågan "om inte SAV fanns skulle min organisation ha gjort mindre på vapenexportområdet" svarar fyra av fem organisationer att påstående stämmer helt eller stämmer bra.

Kärnvapen

Det långsiktiga målet att Sverige ansluter sig till FN:s förbud mot kärnvapen uppnåddes som väntat inte under 2021. För att uppnå det långsiktiga målet sprider vi kunskap och stöttar ideellt aktiva, vi arbetar för att behovet av ett förbud samt kritiska perspektiv på kärnvapen lyfts i mediedebatten, vi för fram kritiska perspektiv till de politiker som har möjlighet att förändra och vi bidrar till ett starkt och effektivt nätverk av svenska civilsamhällesorganisationer med kunskap och möjligheter att driva på för ett förbud mot kärnvapen.

Ett exempel på hur Svenska Freds under året arbetat med alla dessa delmål parallellt var inför Socialdemokraternas kongress i november 2021. Vi deltog i ett seminarium tillsammans med flera socialdemokratiska sidoförbund, i samband med FN:s internationella dag för kärnvapenedrustning, där vi som civilsamhällesaktör delade med oss av vår kunskap, expertis och argument inför S-kongressen. Vi samordnade och skrev en gemensam debattartikel med IKFF, Svenska Läkare Mot Kärnvapen och FN-förbundet om att Socialdemokraterna måste ställa sig bakom FN:s kärnvapenförbud (TPNW). Artikeln publicerades i flera oberoende socialdemokratiska lokaltidningar för att nå ut till framför allt socialdemokratiska väljare och för att uppnå geografisk spridning.

Artikeln gick att läsa i bland annat Dalademokraten, Norrländska Socialdemokraten, Värmländska folkbladet och Sydöstran. Vi stöttade och hade nära kontakt med Svenska Freds lokalförening i Göteborg kring deras aktiviteter runt kongressen. Inför och under S-kongressen bidrog vi aktivt med expertis om FNs kärnvapenförbud genom att besvara politikernas och andra civilsamhälles organisationers frågor och påståenden.

Vidare har vi för att stötta ideellt aktiva under året haft löpande kontakt med Svenska Freds grupp för en kärnvapenfri värld och bland annat fångat upp deras frågor inför möten med UD:s

7

nedrustningsenhet. Vi har stöttat lokalföreningen i Göteborg kring att överklaga Förvaltningsrättens beslut om att upphäva Göteborgs anslutning till ICAN cities appeal - ett globalt stadsuppprop där städer tar ställning för FN:s kärnvapenförbud. Svenska Freds medverkade även på lokalföreningens seminarium på bokmässan om kärnvapen och stadsupppropet. Svenska Freds tilldelade 2020 års Eldh-Ekblads fredspris till Beatrice Fihn, generalsekreterare för ICAN. I samband med utdelningen av priset på Svenska Freds inspirationsdag för medlemmar i april, medverkade Beatrice Fihn och berättade och svarade på frågor om förbudet och om hur Sverige kan fortsätta att driva frågan. Göteborgs lokalförenings ordförande berättade också om det lokala ideella arbetet med opinionsbildning och politisk påverkan för att få kommunfullmäktige att ansluta sig till ICAN cities appeal.

Den 22 januari 2021 blev FNs konvention om förbud mot kärnvapen internationell lag. Ikraftträdandet firades med en digital fest där Svenska Freds var medarrangör tillsammans med IKFF, Svenska Läkare Mot Kärnvapen, Svenska FN-förbundet, Kristna Freds och Act Svenska kyrkan. Närmare 150 personer medverkade på Zoom och Svenska Freds ordförande höll tal och uppmärksammade fredsrörelsen och alla de som under decennier avlöst varandra i engagemanget mot kärnvapen. Ett viktigt tillfälle att fira denna stora seger och skapa än mer engagemang och inspiration hos medlemmar att arbeta vidare med frågan.

I december skickade vi ut 140 ris och ros-kort på temat kärnvapen som ett sätt att sprida kunskap, erbjuda möjlighet till engagemang och påverka mottagarna. Ris gick till Tredje AP-fonden som den enda svenska AP-fond som fortfarande investerar i kärnvapen. Ros gick till Socialdemokraternas Skånedistriktet som under S-kongressen drev på för ett ställningstagande för FN:s kärnvapenförbud.

Mot målet om att Svenska Freds för fram kritiska perspektiv till de politiker som har möjlighet att förändra medverkade vi under året på fyra möten med UD:s nedrustningsenhet, varav ett med utrikesminister Ann Linde, där vi ställt frågor om regeringens planer på att omvärdera sin underskrift av kärnvapenförbudet. Vi har även tillsammans med Svenska Läkare Mot Kärnvapen träffat ett riksdagsparti för att diskutera kärnvapenfrågan och gav input till en interpellation till utrikesministern angående icke-spridningsavtalets översynskonferens i augusti 2022.

Eftersom framgångsrik opinionsbildning och effektivt påverkansarbete ofta kräver många aktörer som arbetar mot samma mål har Svenska Freds som strategi att bidra till ett starkt och effektivt nätverk av svenska CSO:er med kunskap och möjligheter att driva på för ett förbud mot kärnvapen. Under året har vi verkat för detta genom flera samarbeten och insatser tillsammans med andra, framförallt de svenska organisationer som är medlemmar av ICAN. Under året har vi haft regelbunden kontakt och möten med IKFF, SLMK, FN-förbundet samt börjat närvara på de månatliga mötena som ICAN har med de europeiska organisationerna i nätverket. Svenska Freds har följt och stöttat ICANs arbete med att få fler stater att ansluta sig till konventionen, som vid årets slut nådde 58 statsparter. Vi har medverkat på de möten som arrangerats av det svenska nätverket för kärnvapenedrustning, där en ledamot från Svenska Freds lokalförening i Stockholms sitter med i styrgruppen och Svenska Freds praktikant medverkat på mötena. Lokalföreningen medarrangerade även nätverkets webinarium om unga och kärnvapenhotet som genomfördes i september. På Hiroshimadagen den 6 augusti arrangerade vi ett webinarium tillsammans med FN-förbundet och Svenska Läkare mot Kärnvapen med medverkande från Sverige, Norge och Danmark. Vi var under samma helg också på plats på en fredsfestival i Simrishamn och uppmärksammade Hiroshimadagen i en gemensam manifestation.

Mördarrobotar

Svenska Freds arbetar mot det långsiktiga målet att Sverige verkar för ett förbud mot mördarrobotar. Detta gör vi genom att öka allmänhetens kännedomen och kunskap om mördarrobotar och dess konsekvenser. Vi fokuserar särskilt på att nå ut till unga och universitetsstudierande samt redan engagerade i freds rörelsen. Vi verkar också för att öka synlighet för frågan i nyhetsmedia och sociala medier samt för att det ska finnas ett starkt stöd för ett förbud bland de makthavare som har möjlighet att påverka Sveriges hållning i frågan. Svenska Freds bidrar också till en fördjupad kunskap

8

och möjlighet till samverkan för svenska CSO:er.

Under 2021 har vi kunnat utöka arbetet på området tack vare en kampanjsatsning inom ramen för verksamhetsstödet från Folke Bernadotteakademien. Med en kampanjledare som heltid arbetar med frågan sedan juni 2021 har vi under året börjat fördjupa Svenska Freds kompetens i frågan genom att mer aktivt delta i den globala kampanjen Campaign to Stop Killer Robots och genom att följa de politiska processerna närmare. Vi har också kunnat utveckla vår roll som samordnare av det svenska nätverket. I denna uppbyggnadsfas har vi samtidigt utökat arbetet för att öka allmänhetens kännedomen och kunskap om mördarrobotar genom föreläsningar och andra sätt att sprida information. Förutom digitala och fysiska föreläsningar har vi deltagit på fredsfestivalen i Simrishamn och pratat med festivalbesökare om frågan samt föreläst om mördarrobotar på Svenska Freds inspirationsdag för medlemmar.

Mot målet om ökad tillgänglighet och synlighet för frågan i nyhetsmedia och sociala medier har vi under året spridit nyhetsinslag, informationsfilmer och nya opinionssiffror om människors inställning till mördarrobotar i våra egna kanaler. Vi har gjort 6 inlägg i sociala medier under året som nått 7112 personer och fått 655 interaktioner. Kampanjledaren har också intervjuats i Dagens ETC och i tidningen Syre i samband med FN-mötet. Svenska Freds har bistått journalister på TV4 med information om mördarrobotar som resulterade i ett nyhetsinslag under hösten. Vi uppmärksammade också arbetet för ett förbud mot mördarrobotar i mediala sammanhang kring utdelningen av Nobels Fredspris, bland annat i Nyhetsmorgon i TV4 och i Morgonstudion i Svt och därigenom nått ut till ett stort antal tittare om frågan. Vi har också kommunicerat kring aktuella händelser som när Spotifys VD investerade i företag relaterat till militariserad AI, något som på kort tid genererade stort engagemang i våra sociala medier baserat på antalet delningar och interaktioner. På Facebook hade inlägget en räckvidd på ca 7 900 personer, närmare 200 reaktioner och gillamarkeringar, 45 kommentarer och 53 delningar. På Instagram en räckvidd på 1 600 personer, 150 gillamarkeringar, 8 kommentarer och 40 delningar. I december kunde vi också för första gången sedan innan pandemin delta i det FN-möte där mördarrobotar diskuteras - konventionen om särskilt inhumana vapen, CCW. Kommunikationen från kampanjledaren på plats i Geneve skapade engagemang och dialog på vår Instagram. Bland annat 171 gillamarkeringar på det första inlägget om mötet och ett 15-tal frågor vid en frågestund genom Instagram story.

Mot målet om ett ökat stöd hos makthavare för att Sverige ska driva frågan om ett internationellt förbud har vi deltagit i ett flertal möten med UD:s nedrustningsenhet och ställt frågor om den svenska positionen i frågan. Under CCW hade Svenska Freds möten på plats i Geneve med den svenska delegationen samt med flera andra länders delegationer, däribland nya Zeelands och Norges. Svenska Freds fick också möjlighet att göra ett uttalande i plenum på FN-mötets avslutande dag. Uttalandet filmades och spreds i sociala medier samt översattes och publicerades på vår hemsida. Vid årets slut hade talet en räckvidd på ca 1300 personer via Instagram och 1100 personer via Facebook.

Mot målet om fördjupad kunskap och möjlighet till samverkan för civilsamhället har Svenska Freds under 2021 utökat engagemanget i den globala kampanjen vilket varit en ambition sedan ett par år tillbaka. Det har stärkt Svenska Freds kompetens i frågan och om processen för ett förbud som vi kunnat dela med oss av med det svenska nätverket. I det svenska nätverket har Amnesty, IKFF, Human Rights Watch arbetat aktivt med frågan under 2021, Civil Rights Defenders deltar i möten och flera andra organisationer är intresserade av närmare samverkan. Under året har samarbetet och

samordning utökats med regelbundna möten, både inom nätverket och med makthavare, och med gemensamma insatser. Nätverket har träffats 6 gånger under det andra halvåret 2021 och Svenska Freds skickar en nyhetsuppdatering varannan vecka för att hålla nätverkets medlemsorganisationer uppdaterade om utvecklingen.

HÅLLBAR FRED OCH SÄKERHET

Försvars- och säkerhetspolitik, fred och utveckling

9

Svenska Freds verkar för hållbar fred genom en omställning till en svensk säkerhetspolitik där resurser och fokus prioriteras om från det militära försvaret till mänsklig säkerhet och där Sverige förblir militärt alliansfritt.

För att uppnå detta krävs att vi uppnår delmål som att vi bildar opinion och ökar stödet hos våra målgrupper ur allmänheten för att se säkerhetspolitiska utmaningar och lösningar i ett bredare perspektiv än det militära, att behovet av konfliktförebyggande arbete, ickevåld, mänsklig säkerhet och internationell rätt samt ett bredare perspektiv på säkerhet lyfts i den svenska mediedebatten, samt att Svenska Freds för fram kritiska perspektiv, nya argument och analyser till de politiker som har möjlighet att förändra.

Det råder ett hårt debattläge i frågor som rör det militära försvaret och försvarspolitiken har i princip en särställning där alla som inte förespråkar militär upprustning ifrågasätts, avfärdas eller förminskas. Samtidigt ser vi att frågor som försvarets klimatpåverkan, den militära insatsen i Afghanistan, radikalt ökade militära utgifter och värnplikten är frågor som engagerar och upprör många människor. Därför är det viktigt att det finns röster som Svenska Freds som lyfter alternativen. Svenska Freds arbete på området har under 2021 kunnat utökas tack vare projektmedel från ForumCiv och fortsatt verksamhetsstöd från FBA.

Mot målet om att bilda opinion och öka stödet för att se säkerhetspolitiska utmaningar och lösningar i ett bredare perspektiv har vi under året fortsatt vårt arbete med att lyfta klimatförändringarna och dess konsekvenser som en fråga om säkerhet och hur militär verksamhet genom sin klimatpåverkan kan bidra till att hota vår säkerhet. Under året har vi hållit fem föreläsningar (varav två fysiskt på plats och tre digitalt) utifrån Svenska Freds klimatrapport Frikortet från 2020. Totalt nåddes drygt 80 personer direkt genom dessa tillfällen. Rapporten har haft 293 sidvisningar på hemsidan under året, en ökning med 44 procent jämfört med 2020. Svenska Freds deltog också på fredsfestivalen i Simrishamn i augusti som förutom kärnvapenfrågan fokuserade på frågan om fred och klimat. Svenska Freds medverkade i ett livesamtal på Instagram med Miljöpartiets utrikespolitiska talesperson där vi diskuterade hållbar fred och mänsklig säkerhet. Liven har idag setts av drygt 330 personer via Svenska Freds. Liven delades även i riksdagsledamotens kanal både på Instagram och Facebook.

Mot målet om att verka för att ett bredare perspektiv på säkerhet lyfts i den svenska mediedebatten har rapporten Frikortet bland annat omskrivits i en ledare i Dagens Nyheter. I en debattartikel i Expressen argumenterade socialdemokraterna Kenneth G Forslund och Jytte Guteland för att "klimatkrisen är vår tids största säkerhetspolitiska hot". En av Svenska Freds indikatorer har varit att få politiska företrädare att definiera klimatförändringarna som en säkerhetspolitisk fråga. Därmed välkomnade vi den bredare synen på säkerhet genom en replik på debattartikeln och framförde samtidigt våra rekommendationer att kartlägga och offentliggöra vilken klimatpåverkan det militära försvaret har och att Sverige bör driva frågan även internationellt under FN:s klimatkonferens Cop26 och Parisavtalet. Vi nämnde också Frikortet och Expressen länkade till rapporten.

Vi har under året fört fram kritiska perspektiv, nya argument och analyser till dem som har möjlighet att förändra genom möte med bland andra riksdagsledamöter ur Försvarsutskottet. Vi har också haft kontakt och dialog med de politiker som kommer behandla den översyn av förordningen (2009:907)

om miljöledning i statliga myndigheter som Naturvårdsverket genomfört och som föreslår att försvarsmakten ska ingå i miljöledningssystemet. Svenska Freds var remissinstans till Naturvårdsverkets förslag och stöttade flera andra civilsamhällesorganisationer att lämna in egna remissvar. Därutöver har vi haft möte med den svenska delegationen till Cop26 och lyft våra rekommendationer om att Sverige bör driva på för att inkludera militära utsläpp i Parisavtalet. Vi har även haft uppföljande mejlkonversation med Miljödepartementet om denna fråga. Internationellt var Svenska Freds del av ett upprop tillsammans med över 100 organisationer från hela världen som krävde just detta. Uppropet lämnades även in till ordföranden för Cop26 Nigel Topping. Vänstergruppen i Europaparlamentet (GUE/NGL) lanserade under året en rapport om klimat och försvar. Svenska Freds bjöds in till lanseringen och berättade om Frikortet och ställde frågor.

Vi har också sett hur andra organisationer använt sig av vår rapport i sitt arbete, bland annat har 10

Internationella kvinnoförbundet för fred och frihet (IKFF) använt information från Frikortet i sin rapportering från Cop26 och Fridays for Future Sweden inkluderade Frikortet i sin adventskalender (lucka 18) som vid årsskiftet fått över 300 likes på Instagram.

I augusti 2021 lämnade majoriteten av de utländska trupperna under kaotiska former Afghanistan efter 20 års militär närvaro i landet. Talibanerna kunde snabbt ta över makten. Svenska Freds samarbetade för ett antal år sedan med fredsorganisationer i landet för att bygga upp lokala fredsråd och lyfte, tillsammans med Svenska Afghanistankommitten (SAK,) tidigt riskerna med den militära insatsen och krävde en oberoende utredning av Sveriges deltagande. Den internationella insatsen och dess tillbakadragande beskrevs som ett haveri men trots det fanns få röster som riktade kritik mot Sveriges inblandning.

Svenska Freds verkade för att lyfta frågan till våra egna medlemmar, en bredare allmänhet och beslutsfattare. Vi publicerade artiklar i vår medlemstidning PAX och producerade ett avsnitt av Fredspodden på tema Afghanistan där SAKs Sverigechef Anna Ek samt fredsforskaren Helena Lindholm från Göteborgs universitet intervjuades. Avsnittet hade laddats ner över 150 gånger vid årets slut. Svenska Freds ordförande höll tal på en manifestation till stöd för Afghanistan på Norrmalmstorg i Stockholm och spred talet i sociala medier med en räckvidd på 6100 personer. Inlägget är det femte mest kommenterade och gillade inlägget på Svenska Freds Facebook under 2021 med 325 gilla markeringar och reaktioner. Svenska Freds medverkade även i ett panelsamtal arrangerat av Umeå universitets Amnestygrupp där vi lyfte vapenspridningen och vapenexportens inverkan på konflikten i Afghanistan, det digitala eventet har haft närmare 170 visningar på Youtube efter sändningen.

Vi nådde också en bredare allmänhet genom en debattartikel om Afghanistan som publicerades i Aftonbladet på internationella fredsdagen 21 september. Där presenterade vi våra rekommendationer på vad en utredning av den militära insatsen måste innehålla samt kritiserade den bristande riksdagsdebatten i september angående insatsen. Vi diskuterade även dessa rekommendationer i ett möte med ett riksdagsparti. Svenska Freds har även skrivit underlag till en arbetsgrupp inom CONCORD för att bidra till arbetet med att synliggöra skillnaderna mellan resurser till den militära insatsen och till biståndet i Afghanistan samt ge fakta om risker med civil-militär sammanblandning.

Den 10 oktober, vid tillkännagivandet av Nobels fredspris, medverkade Svenska Freds i SVT Morgonstudion, TV4 Nyhetsmorgon, Ekot, Rapport i SVT, SVTs sändning Nobel 2021 och Aftonbladet-TV, för att spekulera om och kommentera årets fredspristagare. Tillkännagivandet är ett viktigt tillfälle att få fokusera på hållbar fred och mänsklig säkerhet och civilsamhällets betydelse för att bygga fred. Vi höll även ett eget livesamtal på Instagram mellan sändningarna där vi diskuterade fredspriset med våra följare och vad för slag frågor vi fått i sändningarna så långt. Samtalet har visats närmare 300 gånger.

Mot målet om att bilda opinion och öka stödet för att se säkerhetspolitiska utmaningar och lösningar i ett bredare perspektiv har vi under perioden vid flertal tillfällen kommunicerat i våra egna kanaler om den militära upprustningen, värnplikten och om syftet med Fredsakademin. Fredspoddens juniavsnitt var på tema värnplikten har till årets slut haft 129 lyssningar. I en debattartikel i Göteborgs-Posten debatterade vi tillsammans med IKFF och Helena Lindholm professor i freds- och

utvecklingsforskning vid Göteborgs universitet mot Försvarmaktens kampanj på sociala medier riktad till bland annat barn i nedre tonåren, visade tamponger med kamouflagemönstrade höljen falla i slow-motion med budskapet "Lika naturligt som vapen och ammunition". Vi argumenterade för att det inte finns något "naturligt" med vapen och ammunition och att kampanjen inte bara osmaklig för att den insinuerar att en patron är något som ska föras upp i underlivet, utan också helt tondöv inför den forskning som finns om krigets verklighet där sexuellt våld dagligen används som vapen. Svenska Freds inlägg på sociala medier om debattartikeln är det med flest gillamarkeringar och reaktioner på Facebook 2021, närmare 500 stycken, och det med näst flest kommentarer, 130 st. Räckvidden för inlägget beräknades vara 6 600 personer.

Fredsakademin

11

Svenska Freds satsning Fredsakademin startades upp sommaren 2020 med 3-årigt projektstöd från Allmänna Arvsfonden. Fredsakademin går ut på utbilda och engagera unga i freds- och säkerhetsfrågor. Det görs genom en freds- och ledarskapsutbildning för 18-25-åringar som därefter ska leda workshops med elever på gymnasiet samt genom den digitala plattformen Fredsakademin.se som samlar dem som intresserar sig eller vill engagera sig för fred. Projektet har flera syften. Genom Fredsakademin ska Svenska Freds möjliggöra för fler unga att engagera sig i frågor som rör hållbar fred och säkerhet, demokrati och mänskliga rättigheter. Verksamheten sprider kunskap och kan på sikt bidra till en förändrad syn och opinion vad det gäller fred och säkerhet, som i sin tur kan bidra till en förändrad säkerhetspolitik. Satsningen är också viktig för att stärka det ideella engagemanget och organiseringen inom Svenska Freds. Då allt fler unga kallas till värnplikt sedan den återaktiverades 2017 ska Svenska Freds genom Fredsakademin vara ett direkt stöd till unga i fråga om värnplikten och visa att det finns andra, ickevåldsliga sätt att bidra till fred och säkerhet. Verksamheten är även ett bidrag till arbetet med FN-resolutionen om unga, fred och säkerhet i Sverige då få aktörer når ut till unga med den kunskap och de perspektiv som Svenska Freds har. Under 2021 har stor del av Fredsakademin planerade verksamhet och aktiviteter byggts upp och lanserats med mycket goda resultat. Detta trots de utmaningar som pandemin fortsatt har inneburit och personalförändringar inom projektet.

Fredsakademin skapar möten, utbyten och samverkan mellan gymnasieelever, universitetsstudenter, fredsforskare och civilsamhällesorganisationer. Projektet är ett samarbete mellan Svenska Freds och universiteten i Stockholm, Göteborg, Umeå och Lund och verksamheten involverar även Svenska Freds lokalföreningar i Göteborg och Stockholm. Universiteten är en viktig samarbetspart, både för att nå ut till och rekrytera studenter till ledarskapsutbildningen, för att få återkoppling och synpunkter på kursplanen Svenska Freds utvecklat och för att bidra med föreläsare. Ett av delmålen är därför att etablera ett varaktigt och välfungerande samarbete med de fyra universiteten och se vilka möjligheter som finns att på sikt inkludera fler universitet. Under den senare delen av 2021 har vi haft kontakt med Försvårshögskolan, Uppsala universitet och Jönköpings universitet som spred information om möjligheten att söka till Fredsakademin. Att utveckla samarbetet med universiteten i Stockholm, Göteborg, Umeå och Lund och att ha tätare, mer kontinuerlig kontakt och föra dialog om vad som behövs för att respektive part ska få ut mesta möjliga av samarbetet är dock prioriterat innan formellt samarbete med fler universitet inleds.

Över 100 unga sökte till ledarskapsutbildning för att bli fredscoacher både till vårens utbildning 2021 och inför våren 2022. Det har gjort att vi kunnat fylla 64 platser till båda omgångarna med motiverade studenter. Vi har nått ut till målgruppen genom universiteten där vi inför den första omgången kunde medverka digitalt och berätta om Svenska Freds och Fredsakademin samt genom inlägg och riktade annonser i sociala medier. Det är två metoder som fungerat bra. En lärdom är att prioritera direktkontakten med studenter. När universitetens verksamhet återgår till fysiska föreläsningar behöver vi prioritera att besöka universiteten.

Under året utbildades de 60 första fredscoacherna som sedan genomfört 20 workshops ute i gymnasieskolor. Hela 95% av de som antagits till ledarskapsutbildningen vårterminen 2021

genomförde kursen. Totalt 50 av kursens 61 deltagare fyllde i kursutvärderingen och av dem uppgav 100% att de genom utbildningen fått nya kunskaper och färdigheter. Vi fick under året också mycket positiv feedback av alla kursdeltagare, exempelvis genom citat som "För om det är något jag lärt mig genom Fredsakademin så är det att förändring är möjlig". Det indikerar att vi ligger bra till i förhållande till målet att engagera unga och att ledarskapsutbildningen ska ha gett konkretiserade kunskaper och nya färdigheter relaterade till hållbar fred och säkerhet. Det stora antal som genomgått hela utbildningen och de många positiva kommentarer vi fått i utvärderingen visar på att Svenska Freds har lyckats väl med den digitala omställningen med anledning av pandemin. En deltagare kommenterade det digitala upplägget så här: "Eloge till er om hur ni skapat en digital utbildning som är interaktiv. Jag har inte under hela pandemitiden varit med om något på Zoom som varit närheten av hur interaktivt ni har byggt upp det."

Mot målet att de unga som gått ledarskapsutbildningen ska genomföra workshops i gymnasieskolor

1

2

och ingå i ett nätverk av workshopledare har 14 utbildade fredscoacher lett 20 workshops. Det var till en början en utmaning att få fredscoacher att ta steget att åta sig uppdrag att leda workshops. Sommaruppehållet från att utbildningen avslutades till att vi började boka in workshoptillfällen med gymnasieskolor under hösten kan ha bidragit till detta. Därför prioriterades kontakt, dialog och stöd med fredscoacherna under hösten. Vi arrangerade informationstillfällen och återträffar samt prioriterade personella resurser till att vara på plats ute i skolor och stötta de fredscoacher som leder workshops för första gången. Detta har gjort att fler fredscoacher kommit igång med att leda workshops och vi börjat få på plats en bra struktur för verksamheten. Förutom de 14 utbildade fredscoacherna som lett egna workshops har ytterligare åtta deltagit på återträffar och visat intresse för att komma igång med att leda workshops.

Att etablera ett varaktigt och välfungerande samarbete med gymnasieskolor är ett annat viktigt delmål. I och med att stora delar av Fredsakademin verksamhet startades upp under året har mycket tid gått till att genomföra och följa upp ledarskapsutbildningen samt att utveckla den digitala plattformen fredsakademin.se. Därför har arbetet med att etablera samarbete med gymnasieskolor kommit igång först under andra halvåret 2021. Vi har fått positiv respons av lärare på de nio olika skolor vi genomfört workshops på under hösten och de har uttryckt en önskan om att vi ska komma tillbaka. Under 2022 kommer vi göra riktade insatser bland annat i form av kontakt med gymnasielärare, besök på gymnasieskolor samt annonsering i lärartidningen för att boka in fler workshops.

Att genomföra workshops och samtal i gymnasieskolor är ett sätt för Svenska Freds att ge elever nya kunskaper om hållbar fred och mänsklig säkerhet och kännedom om att Svenska Freds erbjuder stöd för den som har frågor eller inte vill göra värnplikten. Mot detta delmål har vi genom de 20 workshops som genomförts nått över 400 gymnasieelever. Majoriteten av de elever som deltagit har i slutet av workshoppen berättat att de tagit med sig nya perspektiv på fred och säkerhet samt att de vet att de kan vända sig till Svenska Freds om de har frågor om värnplikten. Vi har också deltagit på mässor och events, så som Mänskliga Rättighetsdagarna i Göteborg, där flera gymnasieelever besökte vår monter, tog med sig foldrar om värnplikten och Fredsakademin och pratade med oss. Under hösten har vi fått in fler frågor om värnplikten än föregående år. I och med att vi kommer fortsätta besöka gymnasieskolor, delta på mässor och events samt planerar att göra riktade annonser om Fredsakademin i sociala medier i samband med att månstringsunderlaget skickas ut till de som fyller 18 år 2022 kommer fler unga få kännedom om att Svenska Freds erbjuder stöd för den som har frågor om värnplikten. Vi förväntar oss att allt fler kommer ha frågor och söka stöd vad gäller värnplikten i och med upptrappningen av hur många som ska pliktas in de närmaste åren.

Den digitala plattformen fredsakademin.se lanserades under sommaren och har sedan dess haft närmare 2000 besökare. Arbetet med att vidareutveckla plattformen fortsätter under 2022 och då framförallt med att få på plats en snabbkurs i fred.

Fredsakademin har levt upp till förväntningarna om att vara en väg in för unga till ett engagemang i fredsfrågor och till organisering inom Svenska Freds. Våra indikatorer pekar på att det redan fungerar och vi ser stor utvecklingspotential framöver. Dels är utbildningen i sig ett första engagemang som har sänker trösklarna för organisering. Höga trösklar identifierades som ett problem i den organisations- och engagemangsutredning som beslutades om på kongressen 2018 och som Svenska Freds därefter strävat efter att åtgärda.

Totalt har över 40 nya unga personer engagerat sig i Svenska Freds under 2021. Då är ledarskapsutbildningen och att leda workshops inte inräknat utan engagemang som att skriva artiklar till PAX, delta i fokusgrupper, medverka i Fredspodden och att representera Svenska Freds på mässor och events. Under hösten arrangerades flera fysiska event där unga deltog, exempelvis International Peace Bureaus fredskongress i Barcelona, samtal om värnplikten på Frihamnsdagarna samt Mänskliga Rättighetsdagarna i Göteborg. Unga engagerade inom Svenska Freds medverkade också i ett livesamtal på Instagram på 6-årsdagen för agendan för unga, fred och säkerhet. Att vi syns på arenor som dessa ökar chansen att fler unga får kännedom om Svenska Freds och vårt arbete och vill engagera sig. Under kommande år fortsätter arbetet med att få fler unga att bli medlemmar och

13

att hitta bestående strukturer inom Svenska Freds för att förvalta deras intresse och engagemang.

ENGAGEMANG FÖR FRED

Verksamhetsområdet engagemang för fred inkluderar Svenska Freds kommunikationsarbete, arbetet med medlemsrörelsen och det ideella engagemanget samt medlemsvärning och insamling. Det långsiktiga målet på området är att Svenska Freds är en stark, inkluderande rörelse med stor kapacitet och resurser som skapar förändring. Det innebär att vi måste växa som medlemsrörelse, göra mesta möjliga av de resurser vi har och vara en inkluderande plattform för ett starkt engagemang med mångfald bland medlemmar och arbetssätt. Vi behöver också skapa synlighet för Svenska Freds och arbeta för en stark och hållbar ekonomi för ett verkningsfullt fredsarbete nu och i framtiden.

Efter en två år lång organisations- och engagemangsutredning fattade kongressen 2020 beslut om förändringar av organisationsstrukturen för att förnya och vidareutveckling föreningens arbete med aktivism och organisering av ideellt engagemang. Bland annat beslutades att fredsgrupper tillsammans med lokalföreningar ska vara de prioriterade engagemangsformerna. För att möjliggöra en bättre fördelning av resurser beslutades också att 15 procent av Svenska Freds medlemsavgifter årligen avsätts i Kampfonden för att användas till att stärka och finansiera engagemang och ideella aktiviteter. Lokalföreningarna får ett årligt grundstöd om 5000 kr och därutöver kan såväl lokalföreningar som fredsgrupper kan söka ekonomiska medel ur Kampfonden för sin verksamhet.

Under 2021 fortsatte förändringsarbete genom att arbeta mot delmålet om en ny struktur med tydliga alternativ och metoder för ideellt engagemang där nya Fredsgrupper startas upp och där redan ideellt aktiva får stöd i sitt engagemang. Information har lagts upp på hemsidan om vad Fredsgrupper är, hur de kan bildas och få finansiering. Svenska Freds har idag sju stycken aktiva lokalföreningar och fem stycken fredsgrupper. Den nya rutinen för att söka ekonomiskt stöd från Kampfonden har fungerat väl och sex ansökningar från fredsgrupper och lokalföreningar har inkommit under året, vilka samtliga har bifallits. Ett digitalt ansökningsformulär har kommit på plats på hemsidan, för att underlätta för dem som vill söka medel.

Svenska Freds kansli för kontinuerlig dialog med lokalföreningarna och stöttar i att göra utskick och skriva lokala insändare, bistå med material, uppdatera de lokala sidorna av svenskafreds.se, medverkar i föreläsningar och samtal som arrangeras lokalt samt har utbyte om påverkansarbete lokalt och nationellt. I och med Stockholms och Göteborgs lokalföreningars delaktighet i Fredsakademin har kontinuerlig kontakt hållits med dem om det. Lokalföreningarna i Ulricehamn och Örebro har uttryckt intresse för Fredsakademin och bjudit in till planerade event eller möten under

2022. Antingen fysiskt om pandemiläget tillåter, eller digitalt. För att underlätta digitaliseringen av det lokala arbetet har ett Zoomkonto startats för lokalföreningarna med finansiering från riksföreningen för att skapa bra förutsättningar för digitala möten och föreläsningar.

Svenska Freds ordförande har regelbundet mejlat lokalföreningarnas ordföranden med information om nyheter och aktuella processer inom föreningen. Bland annat inför att årets sista nummer av medlemstidningen Pax skickades ut informerades om att en ny ordförande för riksföreningen ska väljas på kongressen 2022. Under året har centralstyrelsen inkluderat samtliga sju lokalföreningar i arbetet med ett nytt förslag på idéprogram inför kongressen 2022. Lokalföreningarna har uppmuntrats och i flera fall inkommit med synpunkter på utkastet och dessa har inkluderats i processen. Svenska Freds ordförande medverkade på lokalföreningarnas årsmöten i Stockholm, Örebro, Göteborg, Lund/Malmö för att berätta om vad som är på gång inom föreningen och höra om hur arbetet i lokalföreningarna sett under föregående år. Svenska Freds ordförande och organisationssekreterare gästade även ett digitalt möte för lokalföreningen TUFF i Tyresö och svarade bland annat på frågor med koppling till organisationsförändringen som började gälla från årsskiftet 2020/2021.

14

Mot delmålet om ett väl fungerande stöd och dialog med redan ideellt aktiva medlemmar och lokalföreningar har hölls under året även en inspirationsdag där ett 40-tal medlemmar deltog. Vid utvärdering av dagen fick vi flera positiva kommentarer både från äldre medlemmar om hur kul det var att se så många unga engagera sig i Svenska Freds och från unga om att det var inspirerande och intressant att lyssna till medlemmar som varit engagerade länge.

I början av 2021 gjordes den årliga medlemsenkäten för att öka förståelsen för medlemmarnas intressen, behov och förväntningar på Svenska Freds. Närmare 300 besvarade enkäten som visar på en stadigt ökad nöjdhet och lojalitet bland medlemmarna. I enkäten mäter vi bland annat Svenska Freds Net Promoter Score (NPS) en indikator som används i många branscher för att mäta kundnöjdhet genom frågan hur sannolikt det är att kunder eller medlemmar skulle rekommendera företaget eller organisationen till andra personer. Generellt brukar ett NPS-värde på 30 anses bra, och ett värde över 50 som ett utmärkt betyg. Svenska Freds NPS ökade från 30 till 40 på ett år enligt 2021-års enkät.

Enkäten visar också att det finns en grupp medlemmar som har intresse att engagera sig ideellt i någon form men som inte vet hur. Här finns potential och behov för Svenska Freds att fortsätta utveckla arbetet mot målet om tydliga alternativ och metoder för ideellt engagemang. Förutom de hinder, utmaningar och möjligheter för ideellt engagemang som blev tydliga under organisations- och engagemangutredningen 2018-2020 har anställda på Svenska Freds under 2021 fått kompetensutveckling i frågan bland annat genom Volontärbyråns utbildning "Inkludera fler i föreningslivet".

Vi lyfter på olika sätt regelbundet fram våra ideellt aktiva medlemmar och betydelsen av engagemang och organisering. Under sommaren gjordes inlägg på instagram om nya och gamla medlemmar som engagerat sig för Svenska Freds, dels för att lyfta och hylla dem men även inspirera andra. Olika former av engagemang har även lyfts i artiklar i PAX om så väl Svenska Freds fotbollslag Love and Peace United som två generationer engagerade i Svenska Freds.

Svenska Freds har också som målsättning att öka föreningen synlighet på fysiska mötesplatser. Under året deltog vi i fredsfestivalen i Simrishamn i augusti med en monter, anställda från kansliet och fredscoacher från Fredsakademin. Genom att medverka på festivalen nådde vi ut till många redan engagerade och kunde berätta om aktuella frågor Svenska Freds driver.

Vi inledde 2021 ett samarbete med Cirkus Cirkör och deras föreställning Knitting Peace. Svenska Freds medverkade tillsammans med en rad andra organisationer och aktörer på en fredsmanifestation arrangerad av Cirkus Cirkör på Sergels torg i Stockholm den 8 oktober då fredspriset tillkännagavs. Evenemanget var en del av Nobel Calling som arrangeras av Nobel Prize Museum för att hylla kreativitet och framsteg och fira, förstå årets Nobelpris. En av medarrangörerna var Sticka för Fred,

en förening som sedan 2014 stickat och skickat fredsduvor fyllda med budskap till makthavare världen över. Fredsmanifestationen som innehöll cirkusnummer, spoken word och poesi, stickare, tal och mycket annat lockade till sig hundratals förbipasserande åhörare. Svenska Freds höll tal och 349 stickade fredsduvor överlämnades till riksdagens ledamöter genom en överlämning till dåvarande biståndsminister Per Olsson Fridh.

Den 6-7 december medverkade Svenska Freds på Mänskliga Rättighetsdagarna i Göteborg med en monter, ett miniseminarium och fotoutsällningen "Att marknadsföra krig" på utställningsytan Fredstorget. Av mässan 2500 besökare uppgav 1500 att de besökt Fredstorget.

Mot målet om att växa som medlemsrörelse och att Svenska Freds har en stark och hållbar ekonomi för ett verkningsfullt fredsarbete nu och i framtiden har Svenska Freds ökat antalet medlemmar under 2021. Vid årets slut hade Svenska Freds 7464 medlemmar jämfört med ca 6300 medlemmar vid slutet av 2020.

Förutom medlemskapet kan individer kan också välja att vara Påtryckare för Fred inom Svenska Freds. Det är en engagemangs- och givarform där påtryckarna får hem att skicka vidare två färdigskrivna vykort, ett ris- och ett ros-kort, till av Svenska Freds utvalda makthavare eller

15

organisationer som har bidragit till att skapa hållbar fred, eller som på något vis har motverkat detta arbete. Ris & Ros har skickats ut i juni, september och november 2021. Vid årets slut var 140 personer engagerade som påtryckare för fred.

I egna kanaler kommunicerar Svenska Freds med våra medlemmar och supportrar genom sociala medier, medlemstidningen PAX, nyhetsbrev, utskick och insamlingsbrev, hemsidan, och Fredspodden. Därutöver svarar vi även på en stor mängd mejl och fysiska brev. Vi har därmed många kanaler att arbeta i för att uppnå en inkluderande, lättillgänglig, normkreativ och målgruppsanpassad kommunikation i kontakten med medlemmar och supportrar.

Vi har gett ut fyra nummer av PAX som under året ökade både i antal sidor och i antal mottagare. PAX har gått från att de senaste åren vara framför allt en digital tidning till att 2021 återgå till att vara en fysisk produkt som skickas till samtliga medlemmar som inte av sagt sig den. Det har möjliggjorts av fortsatt verksamhetsstöd från Folke Bernadotteakademien samt projektmedel från Allmänna Arvsfonden eftersom Fredsakademien har ett eget antal sidor per nummer i tidningen.

I slutet av året hade det ordinarie nyhetsbrevet 11 866 prenumeranter. Under andra halvan av 2021 öppnades nyhetsbrevet av ungefär 35% av mottagarna, vilket är att betrakta som en bra öppningsfrekvens. Hemsidan som helhet hade 13 8531 unika sidvisningar 2021, en ökning med 9,28% från 2020. Detta ser vi som mycket positivt och som en effekt av att vi hjälper våra målgrupp med direktlänkar i nyhetsbrev och på sociala medier. Precis som föregående år handlar våra mest mest besökta sidor om vapenexport men vi ser också ett ökat intresse för information om värnplikten. "Frågor och svar om återinför värnplikt" är den femte mest besökta sidan på svenskafreds.se. Under året har vi även förenklats och förbättrat donationslösningarna för den som vill bli medlem eller ge en gåva via svenskafreds.se.

Fredspodden har med Fredsakademins hjälp vidareutvecklats under 2021 och släppts i sju avsnitt. Ett i månaden från juni till och med december. Lyssningarna har ökat med nästan 200 procent från 2020 till 2021, delvis tack vare annonsering i sociala medier. 2021 hade podden 1 455 enskilda lyssningar jämfört med 495 lyssningar 2020. De mest lyssnade avsnitten vid 2021 års slut var avsnitten om Kriget mot terrorismen, den svenska vapenexporten och Fredsakademien. Vi ser också en tendens att lyssnaren börjar på avsnitt 1 och lyssnar på podden i den ordning avsnitten släppts. Det är mycket positivt att engagemanget från Fredsakademins alumner varit stort i framtagningen och inspelningarna av podden. I majoriteten av avsnitten har en eller flera från Fredsakademien deltagit.

Mot målet om synlighet i sociala medier har Svenska Freds successivt ökat antalet följare och hur

många som nås via våra olika kanaler. Vid årets slut hade Svenska Freds 3 417 följare på Instagram, 14 519 följare på Facebook och 6405 följare på Twitter.

2021 hade Svenska Freds Facebooksida en total räckvidd på 416 174, en ökning med 34 procent jämfört med 2020. Toppar går att utröna i mars, september och december, i samband med kommunikation om mönstringsunderlaget för värnplikten, den internationella fredsdagen och julkampanjen. Det är resultat av en kombination av betald trafik och organisk spridning. Bästa räckvidd på Facebook under året hade ett inlägg om att över 20 procent av den svenska vapenexporten under 2020 gick till diktaturer. Inlägget beräknas ha nått totalt 9 800 personer. På Instagram var inlägget "Debattartikel i Aftonbladet på Fredsdagen" i topp med en räckvidd på 2400 personer. Vad gäller delningar och spridning från vårt konto berör alla inlägg i topp 3 vapenexport och det är tydligt att det är en fråga som engagerar. Också inlägg om Afghanistan, Jemen och vapenindustrin har delats i relativt stor utsträckning (ca 40 gånger).

Mot målet om stor synlighet i nyhetsmedia hade Svenska Freds 2021 ett något lägre genomslag jämfört med tidigare år. Interna förutsättningar så som andra stora prioriteringar i verksamheten, byte av personal på flera tjänster samt att vi under del av året varit utan pressekreterare kan ha påverkat resultatet. Trots ett något lägre antal artiklar, inslag och reportage där Svenska Freds omnämns, intervjuas eller citeras har vi under 2021 haft flera betydelsefulla mediala genomslag som ett längre reportage i Dagens Nyheters helgbilaga, en debattartikel publicerad i Svenska Dagbladet

16

samt medverkan i flera TV- och radiosändningar när Nobels fredspris tillkännagavs. Genom att medverka i program som Morgonstudion i Svt, Nyhetsmorgon på TV4 och Ekot i Sveriges Radio når vi ett stort antal människor där vi i år kunde prata om så väl hållbar fred som civilsamhällets betydelse och frågan om förbud mot kärnvapen och mördarrobotar. Det positionerar oss därutöver som en självklar och trovärdig röst i fredsfrågan.

Förväntad framtida utveckling

De kommande åren kommer arbetet med medlemsvärvning och privatinsamling vara fortsatt högt prioriterat för att stärka Svenska Freds legitimitet, resurser och kapacitet att bedriva ett effektivt fredsarbete nu och i framtiden. Vi kommer samtidigt att fortsätta söka projektfinansiering för att vidareutveckla och stärka upp olika delar av verksamheten. För åren 2021-2023 har Svenska Freds påverkansarbete kring hållbar fred och mänsklig säkerhet och för ett förbud mot mördarrobotar stärkts med mer personal vilket förbättrar våra förutsättningar att få genomslag och uppnå resultat.

Det kommer fortsatt att finnas ett stort behov av röster mot vapenexporten, ökad militarisering och militär upprustning och för konfliktförebyggande arbete, nedrustning och fredlig konflikthantering. Coronapandemin och klimatförändringarna och dess effekter har lagt grunden för att prata om säkerhet och säkerhetspolitik ur det breda perspektiv som Svenska Freds verkar för. Samtidigt har kriget i Ukraina i början av 2022 aktualiserat frågor om hur hållbar fred skapas och vilka metoder som finns för fredlig konflikthantering. Det synliggör krigets katastrofala effekter och behovet av förebyggande arbete och nedrustning, inte minst kärnvapenedrustning.

Att ge människor möjlighet att engagera sig och göra sina röster hörda är ett fortsatt viktigt uppdrag för Svenska Freds. Med en ny struktur för former och finansiering av det ideella engagemanget arbetar vi vidare för att vara en relevant och inkluderande freds rörelse som förändras med vår omvärld. Med Fredsakademin har Svenska Freds utbildningsverksamhet stärkts och vi kommer de närmsta åren att nå ut till många fler unga än tidigare år. Utifrån Svenska Freds erfarenhet och historia förutser vi också att fler unga kommer att vara i behov av stöd och hjälp i och med att värnplikten återaktiverats och att antalet inpliktade kommer att öka. Fler unga och vårdnadshavare har de senaste åren tagit kontakt med oss på Svenska Freds med frågor och oro kring värnplikten.

